

Begrebsapparat, data og metode

SUMMARY: The following is a collection of the viewpoints presented by the unofficial opponents at the public defence of Kærgård's thesis "Økonomisk Vækst" on the 27th September, 1991. The first contribution by Christian Hjorth-Andersen concentrates on the definition of the stability concept. The second by Niels Henrik Topp concerns the data construction, in particular the price deflation. The subsequent three articles contribute to the discussion about statistical and econometric method – Katarina Juselius treats the relation between Kærgård's method and the main ideas in modern econometrics, Anders Milhøj discusses the difference between econometrics and statistical time-series analysis and Nils Kousgaard deals with robust estimation. Finally Carl Axel Nilsson relates Kærgård's discussion to the international debate in economic history.

Økonomisk stabilitet

Chr. Hjorth-Andersen
Økonomisk Institut, Københavns Universitet

Kærgårds disputats har form, farve og vægt som en mursten. Det er en byggeklods til vor viden om den danske virkelighed, som vil blive refereret i lang tid fremover, men det er ikke en afsluttet afhandling. Når man beskæftiger sig med et stort og væsentligt emne, slutter debatten ikke; det er kun ligegyldige emner, hvor en bog kan bringe en sådan afklaring, at andre konkluderer, at det emne er ikke værd at beskæftige sig med.

Mit indlæg her skal kun behandle et enkelt punkt – det anvendte stabilitetsbegreb. På bagsiden af bogen refereres disputatsens hovedtese på en måde, som Kærgård også i andre sammenhænge har givet udtryk for:

Ofte understreges, hvor foranderlig verden er. Vi må hele tiden være på forkanten af udviklingen, som med stormskridt har ført os fra landbrugssamfundet, over industrisamfundet til informationssamfundet. Ideen i denne bog er den stik modsatte. Det danske samfund er så stabilt, at det er muligt at sammenfatte den grundlæggende økonomiske struktur i én model, der kan beskrive udviklingen fra 1870 til idag. Kriser og brud er der, men det er kun krusninger, stabilitet er det dominerende.

På den baggrund synes det rimeligt at sige, at stabilitetsbegrebet står centralt i afhandlingen, hvor det behandles i et særskilt kapitel 10.

Begrebsapparat, data og metode

SUMMARY: The following is a collection of the viewpoints presented by the unofficial opponents at the public defence of Kærgård's thesis "Økonomisk Vækst" on the 27th September, 1991. The first contribution by Christian Hjorth-Andersen concentrates on the definition of the stability concept. The second by Niels Henrik Topp concerns the data construction, in particular the price deflation. The subsequent three articles contribute to the discussion about statistical and econometric method – Katarina Juselius treats the relation between Kærgård's method and the main ideas in modern econometrics, Anders Milhøj discusses the difference between econometrics and statistical time-series analysis and Nils Kousgaard deals with robust estimation. Finally Carl Axel Nilsson relates Kærgård's discussion to the international debate in economic history.

Økonomisk stabilitet

Chr. Hjorth-Andersen
Økonomisk Institut, Københavns Universitet

Kærgårds disputats har form, farve og vægt som en mursten. Det er en byggeklods til vor viden om den danske virkelighed, som vil blive refereret i lang tid fremover, men det er ikke en afsluttet afhandling. Når man beskæftiger sig med et stort og væsentligt emne, slutter debatten ikke; det er kun ligegyldige emner, hvor en bog kan bringe en sådan afklaring, at andre konkluderer, at det emne er ikke værd at beskæftige sig med.

Mit indlæg her skal kun behandle et enkelt punkt – det anvendte stabilitetsbegreb. På bagsiden af bogen refereres disputatsens hovedtese på en måde, som Kærgård også i andre sammenhænge har givet udtryk for:

Ofte understreges, hvor foranderlig verden er. Vi må hele tiden være på forkanten af udviklingen, som med stormskridt har ført os fra landbrugssamfundet, over industrisamfundet til informationssamfundet. Ideen i denne bog er den stik modsatte. Det danske samfund er så stabilt, at det er muligt at sammenfatte den grundlæggende økonomiske struktur i én model, der kan beskrive udviklingen fra 1870 til idag. Kriser og brud er der, men det er kun krusninger, stabilitet er det dominerende.

På den baggrund synes det rimeligt at sige, at stabilitetsbegrebet står centralt i afhandlingen, hvor det behandles i et særskilt kapitel 10.

Men hvad vil stabilitet egentlig sige? Det er ikke så indlysende endda. I *The New Palgrave* er der en artikel om stabilitet, men den tager udgangspunkt i teoretiske modeller og giver ikke noget fortolkningsbidrag i denne sammenhæng. Ordet stabilitet er måske nok et plusord – stabilitet er godt, ustabilitet er mindre godt – men det er ikke klart, hvad der ivoirigt skal lægges i det. Er det tegn på stabilitet i økonomien eller det modsatte, at Kærgård kan etablere en funktion, der viser en konstant *afvandring* fra landbruget? Intuitivt ville man måske mene, at stabilitet i landbruget indebar, at landbruget havde enten en konstant befolkning eller en konstant BFI-kvot.

Kærgård er da også ret bevidst om problemet og forsøger at drage statistikken til hjælp. Ved stabilitet skal derfor typisk forstås det, som bliver defineret bl.a. på side 248, nemlig uforandrede parameterverdier. Dette rejser såvel et empirisk/pragmatisk problem som et mere principielt spørgsmål.

På den empiriske front behandles stabiliteten som følger:

Et primitivt mål for en sådan parameterstabilitet, der i mindre grad påvirker forklaringsgraden, kan fås ved at betragte antallet af fortegnsskift (eller t-værdier) for de enkelte koefficienter ved estimation på delperioder [p. 248].

I tabel 10.3 side 253 angives, at 19 ud af ialt 138 fortegn er blevet fundet at være forkerte. Det er 14 procent. Man kunne måske forestille sig, at der slet ikke var forkerte fortegn, men vel vanskeligere, at der var 100 pct. forkerte fortegn, for så ville en økonomiker nok typisk lave en ny relation. Antallet af forkerte fortegn må derfor ligge imellem 0 og en ukendt overgrænse. Så er 14 pct. et empirisk udtryk for stabilitet i økonomien eller det modsatte, udtryk for ustabilitet?

På den teoretiske front har McCloskey (1985) kraftigt understreget, hvad der for så vidt har været erkendt i mange årtier, at økonomisk og statistisk signifikans er begrebmæssigt to forskellige ting. Selvfølgelig kan en økonomisk relation være såvel økonomisk som statistisk stabil hhv. instabil, hvor der med økonomisk stabilitet forstås, at den tilfældige variation i parameterværdien er uden betydning for den økonomiske problemstilling. Kærgård pointerer klart, at en relation kan være økonomisk stabil, men statistisk ustabil, idet han især refererer til multikollinearitet. Men det er jo kun en del af sandheden. Der er intet i vejen for, at en statistisk test afslører, at der er sket et parameterskift samtidig med, at dette parameterskift er helt uden betydning for den økonomiske vurdering. Styrken af statistiske tests afhænger af antallet af observationer. Har man blot tilstrækkeligt mange observationer, kan man statistisk set afvise ganske mange hypoteser. En hypotese om, at der bliver født lige mange drenge og piger, kan statistisk set afvises med meget stor sikkerhed samtidig med, at det f.eks. til planlægningsformål kan være en ganske brugbar hypotese. I disputatsen er den økonomiske udvikling naturligt nok delt op i 3 perioder med de to verdenskrige som skillelinier. Der op-

står derved det problem, at hvis en relation er særdeles godt bestemt *inden for* delperioderne – statistisk stabile parametre, høj R^2 o.s.v. – vil det blive lettere at konstatere ustabilitet i form af parameterskift *imellem perioderne*. Omvendt, hvis relationen ikke er særligt godt bestemt i delperioderne, der er ret meget variation, vil en hypotese om en stabil udvikling i form af en afvisning af et statistisk signifikant parameterskift, blive lettere at konstatere. Det er derfor heller ikke indlysende, at parameterskift imellem perioderne er et intuitivt mål for stabilitet.

Kærgård definerer ikke nærmere, hvad han forstår ved økonomisk stabilitet, så læseren er henvist til en analyse af de tilfælde, hvor han kommenterer en relation. For relationen for varige forbrugsgoder anvendes således karakteristikken “forbløffende stabil”. Ser man efter i appendiks 5, dækker denne betegnelse bl.a. over, at koefficienten til BFI i periode I var 0,14, medens den i mellemkrigs- og efterkrigstiden var 0,30, altså dobbelt så stor.

Kapitel 10 konkluderer, at der er fundet en række relationer, der er stabile på meget langt sigt. En sådan sproglig konklusion kan man i mangel på et kriterium for økonomisk stabilitet jo ikke afvise. Problemet er bare, at andre forskere på det samme grundlag kan give udtryk for den sproglige konklusion, at de økonomiske relationer ikke er særligt stabile på langt sigt.

Litteratur

McCloskey, Donald N. 1985. The Loss Function Has Been Mislaid: The Rhetoric of Significance Tests. *American Economic*

Review, Papers and Proceedings 75 (2), 201-5.

Datakonstruktion og deflatering

Niels-Henrik Topp

Institut for Statskundskab, Københavns Universitet

Niels Kærgårds disputats er det første forsøg på en cliometrisk analyse af dansk makroøkonomi, og i kraft af den konsekvente anvendelse af kvantitativ analyse må bogen nødvendigvis komme til at påvirke økonomisk-historisk forskning.¹ Formålet med at opstille CLEO har været at undersøge, om der findes en grundlæggende struktur i dansk økonomi gennem 100 år. Modellen giver en økonometrisk beskrivelse af økonomien, som kan sammenholdes med den verbale beskrivelse, der kendes fra Svend Aage Hansens og Erling Olsens bøger om dansk økonomisk historie. Kærgård konkluderer

1. Der er indenfor de seneste år kommet en interessant metodedeбат om økonomisk historie blandt danske historikere og økonomer, se *Nationaløkonomisk Tidsskrift* 1991, nr. 129, nr. 3.

står derved det problem, at hvis en relation er særdeles godt bestemt *inden for* delperioderne – statistisk stabile parametre, høj R^2 o.s.v. – vil det blive lettere at konstatere ustabilitet i form af parameterskift *imellem perioderne*. Omvendt, hvis relationen ikke er særligt godt bestemt i delperioderne, der er ret meget variation, vil en hypotese om en stabil udvikling i form af en afvisning af et statistisk signifikant parameterskift, blive lettere at konstatere. Det er derfor heller ikke indlysende, at parameterskift imellem perioderne er et intuitivt mål for stabilitet.

Kærgård definerer ikke nærmere, hvad han forstår ved økonomisk stabilitet, så læseren er henvist til en analyse af de tilfælde, hvor han kommenterer en relation. For relationen for varige forbrugsgoder anvendes således karakteristikken “forbløffende stabil”. Ser man efter i appendiks 5, dækker denne betegnelse bl.a. over, at koefficienten til BFI i periode I var 0,14, medens den i mellemkrigs- og efterkrigstiden var 0,30, altså dobbelt så stor.

Kapitel 10 konkluderer, at der er fundet en række relationer, der er stabile på meget langt sigt. En sådan sproglig konklusion kan man i mangel på et kriterium for økonomisk stabilitet jo ikke afvise. Problemet er bare, at andre forskere på det samme grundlag kan give udtryk for den sproglige konklusion, at de økonomiske relationer ikke er særligt stabile på langt sigt.

Litteratur

McCloskey, Donald N. 1985. The Loss Function Has Been Mislaid: The Rhetoric of Significance Tests. *American Economic*

Review, Papers and Proceedings 75 (2), 201-5.

Datakonstruktion og deflatering

Niels-Henrik Topp

Institut for Statskundskab, Københavns Universitet

Niels Kærgårds disputats er det første forsøg på en cliometrisk analyse af dansk makroøkonomi, og i kraft af den konsekvente anvendelse af kvantitativ analyse må bogen nødvendigvis komme til at påvirke økonomisk-historisk forskning.¹ Formålet med at opstille CLEO har været at undersøge, om der findes en grundlæggende struktur i dansk økonomi gennem 100 år. Modellen giver en økonometrisk beskrivelse af økonomien, som kan sammenholdes med den verbale beskrivelse, der kendes fra Svend Aage Hansens og Erling Olsens bøger om dansk økonomisk historie. Kærgård konkluderer

1. Der er indenfor de seneste år kommet en interessant metodedeбат om økonomisk historie blandt danske historikere og økonomer, se *Nationaløkonomisk Tidsskrift* 1991, nr. 129, nr. 3.